

Nowe stanowisko *Corallorhiza trifida* (Orchidaceae) w Polsce północnej

Corallorhiza trifida Châtel. (żłobik koralowy) jest niepozornym saprofitycznym storczykiem, występującym przede wszystkim w żyznych lasach bukowych (SZLACHETKO & SKAKUJ 1996; FREUDENSTEIN 1997), objętym w Polsce ścisłą ochroną gatunkową. Zasięg tego borealno-górskiego gatunku rozciąga się od Europy, przez Syberię do Ameryki Północnej (HULTÉN & FRIES 1986). W Polsce występuje on na całej powierzchni kraju, najliczniej jednak w jego części północnej oraz w górach i na pogórzu (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). W skali kraju jest on gatunkiem narażonym na wyginięcie (V), natomiast na Pomorzu Gdańskim ma status taksonu wymierającego (EN) (MARKOWSKI & BULIŃSKI 2004; ZARZYCKI & SZELĄG 2006).

W 2008 r. na Pojezierzu Kaszubskim (Pomorze Gdańskie), odkryto nad Jeziorem Ostrzyckim nowe stanowisko *Corallorhiza trifida*. Zlokalizowane jest ono nad południowym brzegiem jeziora, w oddziale 91a w leśnictwie Kolańska Huta (Nadleśnictwo Kartuzy), ok. 25 m na wschód od linii oddziałowej (kwadrat ATPOL CA97c). Odnaleziono tu dwa owocujące okazy z odpowiednio 7 i 5 torebkami. Rosły one w fitocenozie nawapiennej buczyny w towarzystwie takich roślin, jak *Actaea spicata*, *Asarum europaeum*, *Convallaria majalis*, *Daphne mezereum*, *Epipactis helleborine*, *Galium odoratum*, *Hepatica nobilis*, *Mercurialis perennis*, *Mycelis muralis* oraz młodych osobników *Fagus sylvatica*, *Acer platanoides*, *Frangula alnus* i *Sorbus aucuparia*. Obecność żłobika na tym stanowisku potwierdzono także w 2009 r.

Najbliższe w stosunku do nowego stanowiska miejsce występowania żłobika koralowego zlokalizowane jest ok. 1,5 km na południowy-wschód w rezerwacie „Ostrzycki Las”, w oddziale 96j (por. MACHNIKOWSKI & FAŁTYNOWICZ 1982).

W związku z wysokim stopniem zagrożenia żłobika koralowego w regionie (EN w skali Pomorza Gdańskiego) postuluje się objęcie nowego stanowiska monitoringiem, a także przeprowadzenie w okolicy dalszych badań florystycznych pod kątem odnalezienia innych miejsc występowania tego gatunku.

Summary. New locality of orchid *Corallorhiza trifida* (Orchidaceae) in northern Poland. A new locality of saprophytic orchid *Corallorhiza trifida* Châtel. has been found in 2008 at southern bank of Ostrzyckie Lake in Pojezierze Kaszubskie region (ATPOL square CA97c). It grows there in calciphilous beech forest.

LITERATURA

- FREUDENSTEIN J. V. 1997. A monograph of *Corallorhiza*. – Harvard Papers Bot. **10**: 5–51.
- HULTÉN E. & FRIES M. 1986. Atlas of North European vascular plants North of the Tropic of Cancer **1**, s. 498, **3**, s. 969–1172. Koeltz Scientific Books, Königstein.
- MACHNIKOWSKI M. & FAŁTYNOWICZ W. 1982. Interesujące gatunki roślin naczyniowych rezerwatu „Las Ostrzycki” na Pojezierzu Kaszubskim. – Zesz. Nauk. Wydz. BiNoZ Uniw. Gdański, Biologia **3**: 55–61.
- MARKOWSKI R. & BULIŃSKI M. 2004. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Gdańskiego. Endangered and threatened vascular plants of Gdańskie Pomerania. – Acta Bot. Cassub., Monogr. **1**: 1–75.
- SZLACHETKO D. L. & SKAKUJ M. 1996. Storzycyki Polski. s. 248. Wyd. Sorus, Poznań.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), Red list of plants and fungi in Poland, s. 9–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- TOMASZ S. OLSZEWSKI, *Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody, Uniwersytet Gdański, Al. Legionów 9, 80-441 Gdańsk; e-mail: tso@univ.gda.pl*

Przyjęto do druku: 25.05.2010 r.